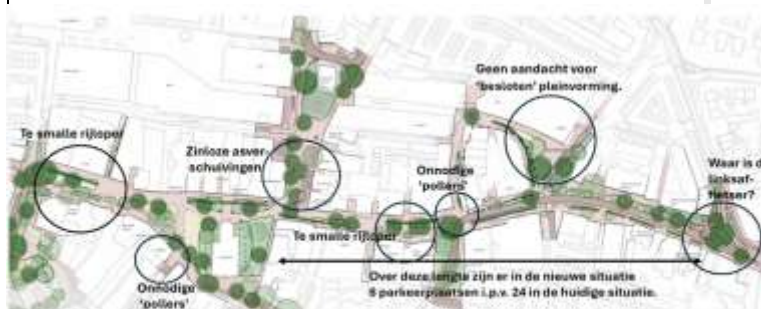

Adviezen en opmerkingen participatiegroep - ná 12-03-2026 t/m 20-03-2026

Reactie	Opmerking Gemeente Epe
In de gepresenteerde plannen is geen aandacht voor het accentueren van de 'ingangen' van het voetgangersdomein bij de kruising Hoofdstraat/Pastoor Somstraat, de toegang van de Markt bij 'Cornelis' en op de kruising van de Markt en de Hoofdstraat, zoals die in de bijgevoegde visualisatie nr. 1 en 2 wél als mogelijkheid zijn weergegeven.	Er is wel degelijk aandacht voor het accentueren van de diverse ingangen van het plangebied. De voetgangerszone wordt geaccentueerd door een combinatie van maatregelen zoals de groenvakken, de afwijkende bestratingskleur, en de plaatsing van bebording waarop staat aangegeven dat er een voetgangerszone begint. Dit is zowel aan de noordzijde bij de Pastoor Somstraat als aan de zuidzijde bij de aansluiting op de centrumsring het geval. Bij de kruising van de Hoofdstraat met de Markt vindt er een onderbreking van de lichte afwijkende bestrating plaats en wordt daarnaast de leilindestructuur onderbroken door de plaatsing van een nieuwe boom zodat ook hier sprake is van een overgangsaccent. De toegang van de Markt bij Cornelis wordt geaccentueerd door de handhaving van de reeds bestaande accenten van de afwijkende bestrating (de tong) rondom Cornelis en de overgang van weg naar stoepzone.
Bij de Scheuterstraat is verzuimd om de voetgangersstromen op de Hoofdstraat zoveel mogelijk ook fysiek richting de Scheuterstraat te leiden zodat die route meer wordt betrokken. Bijvoorbeeld door een grote boom met forse omranding, waardoor voetgangersstromen echt worden beïnvloed. Alleen wat groen toevoegen in de Scheuterstraat zet geen zoden aan de dijk. Zie een voorbeeld in visualisatie nr.3 en 4.	De overgang van de Hoofdstraat naar de Scheuterstraat is inderdaad versterkt door de toevoeging van groenvakken met een boom.
De reden om (i.v.m. kabels en leidingen) geen leilinden te plaatsen bij de lelijke gevel van het Broekenhuis, zoals de meerderheid van de werkgroep had aangegeven, houdt geen steek. Dit is bij uitstek een plek om leilinden aan te brengen ook omdat er geen reclameuitingen op die gevel zijn. (Zie als voorbeeld bijgevoegde visualisatie nr. 5 en 6).	In het voorlopig ontwerp is er op verschillende manieren aandacht gegeven aan de toepassing van groen. Allereerst wordt de bestaande leilindestructuur van noord naar west als begeleidend element in stand gehouden. Wel worden er lindes tussenuit gehaald zodat er meer openheid ontstaat en de leilindes minder rigide en bepalend zijn. Daarnaast worden er groenvakken met bomen, bloemen en beplanting aangebracht in de voetgangersgebieden. Tenslotte worden er op de pleinen bomen toegevoegd waarbij de insteek is dat elk plein zijn eigen karakter krijgt. De plaatsing van leilindes op de Markt is hierin niet passend aangezien we de Markt door middel van solitaire bomen een eigen sfeer willen geven en we het op die plek niet wenselijk vinden te werken met een lijnstructuur van leilindes.
Het meanderen van de looproutes op de hoofdstraat om daarmee het doorzicht van de rechte Hoofdstraat te beperken komt niet voort uit de participatiegroep maar is een initiatief van ODIN. Men kan zich afvragen waarom de visie om destijds leilinden te planten om daarmee juist het doorgaande 'lint' van de Hoofdstraat te accentueren, plotseling 180 graden is gedraaid (?) Het komt over als het 'veranderen om het veranderen' zoals velen vanuit hun werkomgeving zullen herkennen. Dit zogenaamde meanderen zal, in tegenstelling tot hetgeen werd meegedeeld, de snelheid van fietsers NIET afremmen omdat er altijd een vrije (meanderende) strook van 3,5-4,0 meter moet komen voor hulpdiensten waarvan de fietsers ook gebruik maken en die voor fietsers als een snelweg voelt. (Ter illustratie: een écht fietspad is gemiddeld 2,00-2,50 m breed) Bovendien dient het gedeelte tussen Kerkplein en Markt sowieso vrij te zijn van fietsers. Het is niet aan ODIN om hiervan af te wijken.	De insteek van het voorlopig ontwerp is dat de Hoofdstraat autovrij wordt zodat er een voetgangersgebied ontstaat waar de fiets te gast is. In deze zone worden groenelementen en zitelementen toegevoegd en wordt er gewerkt met verschillende kleuren in de bestrating. Ook de bestaande leilinde structuur wordt als begeleidend element behouden waarbij deze wel op verschillende plekken opener wordt gemaakt. Op deze manier kan er een aantrekkelijk verblijfsgebied worden gecreëerd,
Het gedeelte van de geplande afsluiting voor fietsers tussen Markt en Kerkplein is 70 meter lang. Als men dat stuk als doorgaande fietsers moet lopen dan vergt dat, verrekend met de fietstijd, nog geen 30 seconden extra! Bovendien kunnen doorgaande fietsers ook, in plaats van even afstappen en 70 meter lopen, 'omrijden' via de verbindingsweg waarbij in totaal 100 meter extra moet worden gefietst. Dat vergt 20 seconden ex+A11tra! Waar hebben we het over! Zeker als je dit afweegt tegen een voetgangersgebied dat dan ook écht voor voetgangers is en rechtdoet aan het STOP-principe. Het zou goed zijn deze cijfers bij de besluitvorming te betrekken.	De insteek van het voorlopig ontwerp is dat de Hoofdstraat autovrij wordt zodat er een voetgangersgebied ontstaat waar de fiets te gast is. Op deze manier wordt er zo veel mogelijk rekening gehouden met verschillende belangen die spelen rondom de Hoofdstraat: recreerend publiek, winkelend publiek, mensen die boodschappen doen, bereikbaarheid voor ondernemers, recreatie, inwoners die van A naar B willen. Daarnaast zal het gebruik van de Hoofdstraat verschillend zijn. Tijdens winkeltijden zijn er veel voetgangers maar buiten winkeltijden zijn dat er veel minder en is er meer ruimte voor de fiets.
Het is opmerkelijk dat, ondanks de uitdrukkelijke wens van de participatiegroep en de gemeente, de hoeveelheid groen die in de plannen wordt 'toegevoegd' aan het versteende Kerkplein en Gruttersplein minimaal is. Door het, zoals in de onderstaande visualisaties is aangegeven, toegevoegde gras op het Kerkplein in een gestabiliseerde vorm uit te voeren blijft dit geschikt voor evenementen. (Zie de visualisaties nr. 7 en 8).	In het voorlopig ontwerp wordt er op veel plaatsen groen toegevoegd. Zoals hierboven al aangegeven gebeurt dat op verschillende manieren. Op het Kerkplein wordt de groenstrook rondom de grote Kerk aan de noordzijde uitgebreid en worden er daarnaast solitaire bomen toegevoegd die met hun boomkroon elk plein een groen dak geven. Bij het Gruttersplein worden zowel groenstroken als bomen toegevoegd.
Door een versmalde Beekstraat niet haaks aan te sluiten op de Hoofdstraat (Daar is namelijk in dit geval verkeerstechnisch geen enkele reden voor) maar schuin naar de Hoofdstraat aan te leggen, ontstaat aanzienlijk meer ruimte voor groen op het Kerkplein en wordt de moeilijk te nemen bocht ook opgelost. (Zie hiervoor het voorbeeld in de visualisaties nr. 9 en 10.)	De insteek is dat de Beekstraat tussen de kerk en de Willem Tellstraat zal worden afgesloten voor auto's. Dit zal nader worden onderzocht in het verkeersonderzoek dat plaatsvindt.
Door de Beekstraat (ter hoogte van 'Sociaal Lokaal' wat dichterbij de kerk te verleggen) ontstaat een veel breder trottoir langs de gevels en ontstaat ruimte om het 'terras' van 'Sociaal Lokaal' naar vóór de gevel te verplaatsen.? (Zie als voorbeeld visualisatie nr. 11 en 12.)	In het voorlopig ontwerp is er inderdaad meer ruimte gegeven voor het terras van het Sociaal lokaal en wordt dit terras ook volledig tegen de gevel geplaatst zodat er geen verkeer meer door het terras heen gaat zoals in de huidige situatie. Daarnaast is de insteek dat er geen autoverkeer in deze zone meer plaatsvindt, zie ook bovenstaande reactie.

Verkeer is niet het sterkste punt van ODIN. Opmerkingen dat hekken, zoals gesuggereerd in de visualisaties, geen fietsers tegenhouden omdat ook een rolstoel erdoor moet kunnen, geeft aan dat de betekenis en de uitwerking van een dergelijke maatregel niet wordt begrepen. Dat ondanks het feit dat door ons meerdere malen is uitgelegd hoe en waarom een en ander werkt. (Bajonet)hekken maken voor fietsers heel duidelijk dat daar moet worden afgestapt, anders dan dat uitsluitend een bord dat aangeeft. 'Het niet gezien hebben' is dan geen argument meer. De hekken zijn voor noodgevallen draaibaar zodat dat voor hulpdiensten geen probleem vormt. Zie de eerdere visualisaties nr. 2 en 10.	Wij vinden de toonzetting van deze opmerking niet respectvol. Inhoudelijk verwijzen wij naar eerdere bovenstaande reacties: de insteek is dat de Hoofdstraat een voetgangersgebied wordt waar de fiets te gast is. Dit zal met borden worden aangegeven en wordt verder door de inrichting van de straat versterkt. De plaatsing van hekken is niet passend en wenselijk bij deze insteek.
Het parkeerterrein vóór het VVV-gebouw (Anytime fitness) is voor wat betreft in- en uitrijdende auto's, vooral door uitzichtproblemen, onveilig. Er kan 1 gecombineerde in- uitgang komen verderaf gelegen van het VVV-gebouw. De huidige toegang nabij de pinautomaat kan daarmee komen te vervallen.	Dit gedeelte maakt geen onderdeel uit van het plangebied.
Pollers (verzinkbare afsluitpalen) werken alleen voor auto's. Voor fietsers zijn oplossingen veel moeilijker. De enige werkbare oplossing zijn de in de visualisaties getoonde hekken. Géén maatregelen voor fietsers nemen maar slechts uitgaan van bebording en handhaving en/of vertrouwen zijn voor de hand liggende 'oplossingen' maar getuigen niet van daadkrachtig optreden en besluitvorming maar meer van pappen en nathouden. Fysieke maatregelen zijn veel effectiever, vergen minder handhaving maar vragen wel 'gedurfde' besluitvorming.	De insteek is dat de Hoofdstraat een voetgangersgebied wordt waar de fiets te gast is. Dit zal met borden worden aangegeven en wordt verder door de inrichting van de straat versterkt. Fietsers zijn toegestaan in deze zone. Deze keus is gemaakt met het oog op de verschillende belangen die hier spelen, zie ook eerdere bovenstaande reactie.
Het argument dat in het gehele plangebied ongeveer 50 à 60 bomen worden toegevoegd lijkt voor leken mooi maar stelt voor de uitstraling van het totale gebied weinig voor zeker niet als ook nog eens veel leilinden verdwijnen.	Zie bovenstaande reacties. Er wordt op verschillende manieren groen toegevoegd aan het plan. Dit betreft groenvakken met bloemen, struiken en bomen en daarnaast ook solitaire bomen.
De gedane suggesties voor het bovenhalen van de beek zijn marginaal vormgegeven. Het lijkt mogelijk om de beek in een echte beekvorm boven te halen op het Gruttersplein zoals bijvoorbeeld in de visualisatie nr. 13 en 14 zichtbaar is. Tevens kan daarbij de breedte van de weg worden aangepast, veel meer groen (inclusief grote bomen) worden aangebracht en een plateau in de looplijn van de voetgangers worden aangelegd.	Op twee plekken in het plangebied komt een verwijzing naar de beek. Tussen Hema en Emmastraat en op het Gruttersplein. De uitwerking daarvan moet nog plaatsvinden. Het idee voor het Gruttersplein is te gaan werken met spuwers, zodat hier ook mede invulling kan worden gegeven aan de wens van speelelementen in het plangebied. Naast het 'waterelement' komen er ook groenvakken met bomen op het Gruttersplein.
Ook is niet duidelijk waarom er in de plannen niet nadrukkelijk wordt ingezoomd op de plaatsen waar de afsluitingen voor autoverkeer plaatsvinden. Het lijkt toch logisch om daaraan, gezien het belang van die afsluitingen en de vormgeving, daar extra aandacht aan te besteden. (Visualisatie 15) Wel werd bij de presentatie nadrukkelijk ingezoomd op de afsluiting bij de kruising van de Hoofdstraat en de Emmastraat waar nou juist géén afsluutmiddelen nodig zijn! Zie hiervoor de visualisatie nr. 16 die een duidelijke situatie op dit punt laat zien en waarbij tevens de 'gevaarlijke' rechterbocht in de Emmastraat van een duidelijke fietsmarkering is voorzien.	Zoals in een eerdere bovenstaande reactie al is aangegeven is de zone die autovrij worden duidelijk geaccentueerd door borden en de inrichting. Er is dan ook wel degelijk aandacht voor de plaatsen waar de afsluiting van het autoverkeer plaatsvindt.
Hoe de terrassen worden afgeschermd van het voetgangersgedeelte is niet onderzocht maar is wel essentieel voor de uitstraling van de gewenste omgeving. Op de eerder toegezonden visualisaties is een idee hiervoor ontworpen, zodanig dat een 'scheiding' tussen de (zomer)terrassen en het voetgangersgedeelte diffuus is en niet meer op sommige plaatsen door 'schuttingen' wordt aangegeven. Zie de visualisaties nr. 17 en 18. Tevens kan zo eenvoudig een afwijkende bestrating voor de terrassen worden aangebracht zodat de ruimte, wanneer de zomerterrassen er niet zijn, wordt onderbroken.	In dit plan wordt de positie van terrassen aangegeven. De randvoorwaarden met betrekking tot de uitstraling vinden hun plek in het Terrassenbeleid

Verdere opmerkingen op voorstel ODIN	
Accenturen van de 'ingangen' van het voetgangersdomein: niet verwerkt (zonder verdere motivering of toelichting).	Er is wel degelijk aandacht voor het accentueren van de diverse ingangen van het plangebied. De voetgangerszone wordt geaccentueerd door een combinatie van maatregelen zoals de groenvakken, de afwijkende bestratingskleur en de plaatsing van bebording waarop staat aangegeven dat er een voetgangerszone begint. Dit is zowel aan de noordzijde bij de Pastoor Somstraat als aan de zuidzijde bij de aansluiting op de centrumsring het geval. Bij de kruising van de Hoofdstraat met de Markt vindt er een onderbreking van de lichte afwijkende bestrating plaats en wordt daarnaast de leilindestructuur onderbroken door de plaatsing van een nieuwe boom, zodat ook hier sprake is van een overgangsaccent. De toegang van de Markt bij Cornelis wordt geaccentueerd door de handhaving van de reeds bestaande accenten van de afwijkende bestrating (de tong) rondom Cornelis en de overgang van weg naar stoepzone.
'Verleiden' van koopstromen van Hoofdstraat naar Schuttersstraat: niet verwerkt (zonder verdere motivering of toelichting).	De overgang van de Hoofdstraat naar de Scheuterstraat is inderdaad versterkt door de toevoeging van groenvakken met een boom.
Afschermen lelijke gevel 't Broekenhuis' door leidenden: niet verwerkt (zonder verdere motivering of toelichting).	In het voorlopig ontwerp is er op verschillende manieren aandacht gegeven aan de toepassing van groen. Allereerst wordt de bestaande leilindestructuur van noord naar west als begeleidend element in stand gehouden. Wel worden er lindes tussenuit gehaald zodat er meer openheid ontstaat en de leilindes minder rigide en bepalend zijn. Daarnaast worden er groenvakken met bomen, bloemen en beplanting aangebracht in de voetgangersgebieden. Tenslotte worden er op de pleinen bomen toegevoegd waarbij de insteek is dat elk plein zijn eigen karakter krijgt. De plaatsing van leilindes op de Markt is hierin niet passend aangezien we het Marktplaatsplein door middel van losstaande bomen een eigen sfeer willen geven en we het op die plek niet wenselijk vinden te werken met een lijnstructuur van leilindes.
Niet meanderen van de Hoofdstraat: verwerkt (zonder verdere motivering of toelichting).	De aanbeveling om het ontwerp aan te passen en te kiezen voor een plan met minder meanderende vormgeving is inderdaad overgenomen. Op die manier wordt de toegankelijkheid voor hulpdiensten en laden en lossen vergroot en ontstaat daarnaast een rustiger beeld.
Maximaal vergroenen Gruttersplein: niet verwerkt (zonder verdere motivering of toelichting).	Het Gruttersplein is wel degelijk vergroend door de plaatsing van groenvakken en bomen. Daarnaast wordt hier een waterelement als verwijzing naar de beek toegevoegd. Ook is er op het plein ruimte voor fietsenstalling.
Bovengrondse beek Gruttersplein: niet verwerkt (zonder verdere motivering of toelichting).	Op twee plekken in het plangebied komt een verwijzing naar de beek. Tussen Hema en Emmastraat en op het Gruttersplein. De uitwerking daarvan moet nog plaatsvinden. Het idee voor het Gruttersplein is te gaan werken met spuwers, zodat hier ook mede invulling kan worden gegeven aan de wens van speelelementen in het plangebied.
Versmallen weg bij Jumbo en aanleggen gelijkvloerse oversteek: niet verwerkt (zonder verdere motivering of toelichting).	Dit is overgenomen in het voorlopig ontwerp. De Gildenweg ter hoogte van het Gruttersplein is versmald. Ook wordt er een gelijkvloerse oversteekplaats met zebrapad gerealiseerd van het Gruttersplein naar het Stern parkeerterrein.
Verleggen Beekstraat voor o.a. terras voor 'Sociaal Lokaal': Waarschijnlijk wel verwerkt (nauwelijks zichtbaar en geen enkele toelichting gegeven).	In het voorlopig ontwerp is er inderdaad meer ruimte gegeven voor het terras van het Sociaal Lokaal en wordt dit terras ook volledig tegen de gevel geplaatst, zodat er geen verkeer meer door het terras heen gaat zoals in de huidige situatie. Daarnaast is de insteek dat er geen autoverkeer in deze zone meer plaatsvindt, zie ook bovenstaande reactie.
Gevaarlijke situatie parkeerterrein vóór het VVV-gebouw: verwerkt (maar onvoldoende technisch verantwoord).	Dit gedeelte is uit het plangebied gehaald.
Uitwerken situaties waar de afsluitingen voor auto's plaatsvinden: niet verwerkt (zonder verdere motivering of toelichting).	Zoals in een eerdere bovenstaande reactie al is aangegeven, is de zone die autovrij wordt duidelijk geaccentueerd door borden en de inrichting. Er is dan ook wel degelijk aandacht voor de plaatsen waar de afsluiting van het autoverkeer plaatsvindt.
Afsluiting voor fietsers voor een deel van de Hoofdstraat: niet verwerkt (zonder verdere motivering of toelichting). (dus ook geen uitwerking van die afsluitingen!)	Onduidelijke reactie. De afsluiting voor auto's is gebaseerd op een raadsbesluit.
Huidige afschermen van terrassen door schuttingen voorkomen: niet verwerkt (zonder verdere motivering of toelichting).	In dit plan wordt de positie van terrassen aangegeven. De randvoorwaarden met betrekking tot de uitstraling vinden hun plek in het Terrassenbeleid.
Lichtkleurige bestrating toepassen i.v.m. o.a. hittestress: niet verwerkt (zonder verdere motivering of toelichting).	In het voorlopig ontwerp wordt gewerkt met verschillende kleuren bestrating. In het loopgebied in de Hoofdstraat worden er lichte bestratingsvlakken aangelegd. Er is dus wel degelijk iets gedaan met deze aanbeveling. Daarnaast wordt er echter ook geprobeerd zoveel mogelijk materialen te hergebruiken: ook dat is een aanbeveling vanuit de participatiegroep. Ook daar wordt invulling aan gegeven door in hoofdlijn te werken met de bestaande bestrating.

Aandacht om beslotenheid van o.a. het Gruttersplein (zoals hoort bij een 'plein te accentueren: niet verwerkt (zonder verdere motivering of toelichting).	Momenteel wordt er aan de noordzijde van het Gruttersplein gebouwd aan een nieuw appartementencomplex. De beslotenheid en kaders van het plein worden hierdoor aanzienlijk versterkt. Zoals aangegeven in eerdere reacties is de insteek bij de pleinen om door middel van het toevoegen van solitaire bomen de pleinen een eigen karakter te geven. Lijnvormige groenstructuren die de ruimte begrenzen, zijn hierin niet passend.
Opmerking dat aantal parkeerplaatsen op de Hoofdstraat tussen de kerk en de Korte Kuipersweg in de huidige situatie <u>25</u> is en in de nieuwe situatie <u>11</u> : niet verwerkt (zonder verdere motivering of toelichting).	Vanuit verkeersveiligheid zullen in het voorlopig ontwerp alle langspaarkeervakken langs de Hoofdstraat (gedeelte centrumsing) verdwijnen. Deze parkeerplaatsen zullen zoveel mogelijk worden gecompenseerd in dit gedeelte van het centrum.
De legenda bij het ontwerp is volstrekt onleesbaar en voor professionals en dus zeker voor leken niet of nauwelijks te interpreteren! Volkomen ongeschikt om aan burgers voor te leggen. De computergegenereerde symbolen zijn volkomen ongeschikt om bij presentaties te gebruiken. Dit vormt o.a. de hoofdoorzaak waarom de tekening nauwelijks leesbaar is. Gebrek aan 3 D-achtige presentaties waarvan er maar liefst 52 heeft gemaakt en gepresenteerd, en die recht doen aan participatiedoelstellingen, worden node gemist.	De beelden die zijn gebruikt tijdens de participatieavonden geven een indruk van de planvorming. Wij hebben hier veel positieve reacties op ontvangen. In het voorlopig ontwerp zijn er profielen en impressiebeelden toegevoegd.
Bovenstaande bevestigt ons eerdere standpunt dat van een daadwerkelijke participatie bij dit project weinig terecht is gekomen. Het wordt de hoogste tijd om hieruit eindelijk eens lering te trekken.	Wij kunnen ons niet vinden in deze conclusies. Uit dit reactiedocument komt duidelijk naar voren dat er op veel punten wel wat is gedaan met de input die wij hebben ontvangen vanuit de participatiegroep. Daarnaast geven wij in dit document ook een toelichting en reactie waarin wij aangeven hoe er met de input is omgegaan. Gezien de vele belangen en reacties is het hierin niet mogelijk alle inbreng in te willigen.
Inrichting kerkplein als evenementenplein (mogelijkheid is uitgangspunt, uitvoering ligt bij gemeente en kerkbestuur, maar moet wel voldoen aan de uitgangspunten zoals afgestemd).	In het voorlopig ontwerp is gezocht naar een oplossing waarbij het Kerkplein zowel is vergroend, waarbij rekening wordt gehouden met bestaande eigendomsrechten en de mogelijkheid voor het organiseren van evenementen. Het groen aan de noordzijde van de Grote Kerk wordt uitgebreid, zodat de kerk meer symmetrisch in het groen komt te liggen. Hierdoor ontstaat er meer evenwicht in de positie van de kerk op dit plein, wat bijdraagt aan de kwaliteit van deze ruimte. Er blijft op deze wijze echter ook een goed bruikbare pleinruimte over die geschikt is voor het organiseren van evenementen. De gemeente werkt momenteel ook aan een evenementenbeleid waarvoor locatieprofielen worden opgesteld. Voor het Kerkplein wordt er ook een locatieprofiel opgesteld waarin er ruimte wordt gegeven voor evenementen. Dit is afgestemd met de Grote Kerk en de evenementenorganisatoren. Daarbij is ook de afspraak gemaakt dat er een podium geplaatst mag worden op de hoek van het grasveld. Daarnaast worden de bestaande linden en keien op het plein verwijderd, zodat hier meer ruimte ontstaat. In het voorlopig ontwerp is er dan ook nadrukkelijk een plek gegeven aan evenementen in het plan.
Nadere detaillering moet als uitgangspunt hebben dat braderie en andere activiteiten mogelijk blijven.	In de verdere uitwerking wordt inderdaad met deze zaken rekening gehouden.
Horecaplein: aandacht voor keitjes en schuine randen, deze liefst weg, want hier krijgen we de meeste klachten over, dus niet alleen het inslikken van de tong, maar het inslikken en vervangen van de tong.	De zone met de schuine natuursteenranden wordt ingekort. Dit zorgt ervoor dat deze bij de Posthoorn verdwijnt. Bij Cornelis blijft deze echter bestaan, zodat dit bijzondere gebouw extra wordt geaccentueerd op het plein.
Aandacht voor veiligheid met blokkades voor bepaalde winkels, onder meer huijssoon en parfumerie wegens luxe goederen nu fietsbeugels er voor.	Dit wordt meegenomen in de verdere uitwerking.
Nog goede aandacht voor leilindes in combinatie met zichtbaarheid winkel en terrassen.	In het voorlopig ontwerp is dit nog verder uitgewerkt waarbij er een balans is gezocht tussen enerzijds het behoud van de leilindestructuur als begeleidend element in de Hoofdstraat en anderzijds een grotere openheid.
Wij krijgen veel terugkoppeling over het laten vervallen van de parkeerplaatsen in zuid langs de ring. Kunnen jullie dat nader verduidelijken en aangeven dat de rechterzijde van de weg meer ruimte biedt voor parkeren?	Omdat de rijrichting één richting op gaat, krijg je minder kruisende bewegingen door het parkeren aan de oostzijde te laten vervallen. Dat zorgt voor extra veiligheid bij de fietsers die tegemoetkomen en voor extra doorstroming, omdat de beweging naar west meer geleidelijk uitgevoerd kan worden.
Wij behouden ons het recht voor om aanvullende opmerkingen te maken naar aanleiding van de detaillering en vanzelfsprekend gaan we uit van ieders goede inzet ten aanzien van het 1e punt, als dat echter toch onverwachts leidt tot ongewenste effecten moeten wij ons weer wenden tot de gemeenteraad. Dat is echter niet wat we willen.	Wij doen ons best de verschillende belangen die spelen zo goed mogelijk recht te doen in de planuitwerking. Uiteraard heeft u het recht om aanvullende opmerkingen te maken of u te richten tot de gemeenteraad.
Fietsvrij maken Hoofdstraat van hoek Markt tot de Readshop. Waarom is dit voorstel uit het plan verdwenen?	De insteek van het voorlopig ontwerp is dat de Hoofdstraat autovrij wordt zodat er een voetgangersgebied ontstaat waar de fiets te gast is. Op deze manier wordt er zo veel mogelijk rekening gehouden met verschillende belangen die spelen rondom de Hoofdstraat: recreërend publiek, winkelend publiek, mensen die boodschappen doen, bereikbaarheid voor ondernemers, recreatie, inwoners die van A naar B willen. Daarnaast zal het gebruik van de Hoofdstraat verschillend zijn. Tijdens winkeltijden zijn er veel voetgangers, maar buiten winkeltijden zijn dat er veel minder en is er meer ruimte voor de fiets.

Voorstel, met leilinden de gevel van het hoekpand Markt-Hoofdstraat (Broekenhuis?) aan het zicht te onttrekken met leilinden. Waarom is dit niet overgenomen? Is de reden de keus van een grote solitaire boom midden op de T-splitsing? Wij zijn voorstander van groot geboomte, maar deze plek vonden velen, begrijpelijk, niet ideaal. De leilinden hier juist wel.	In het voorlopig ontwerp is er op verschillende manieren aandacht gegeven aan de toepassing van groen. Allereerst wordt de bestaande leilindestructuur van noord naar zuid als begeleidend element in stand gehouden. Wel worden er lindes tussenuit gehaald, zodat er meer openheid ontstaat en de leilindes minder rigide en bepalend zijn. Daarnaast worden er groenvakken met bomen, bloemen en beplanting aangebracht in de voetgangersgebieden. Tenslotte worden er op de pleinen bomen toegevoegd waarbij de insteek is dat elk plein zijn eigen karakter krijgt. De plaatsing van leilindes op de Markt is hierin niet passend aangezien we de Markt door middel van solitaire bomen een eigen sfeer willen geven en we het op die plek niet wenselijk vinden te werken met een lijnstructuur van leilindes.
heeft steeds gepleit voor het zoveel mogelijk camoufleren van de lelijke gevels in het centrum. Het allergrootste deel van de gevels is lelijk. We hebben zelfs geveltuinten geopperd. Nu is het idee, op veel plaatsen leilinden te verwijderen. Reden: zichtbaarheid winkels verbeteren. Dat lijkt ons een non-argument. Ten eerste zijn de winkels, alle op de begane grond, prima te zien. Ten tweede roept het de vraag op, waarom dat dan niet voor alle winkels geldt? In de zichtbaarheidsredenering zou het grootste deel van de winkeliers benadeeld worden, hun winkels blijven immers 'slecht zichtbaar', wat ze niet zijn. De leilinden staan er niet voor niks. Vrijwel alle panden die karakter hadden, zijn in het verleden gesloopt. Het argument dat de wandelaar uitgenodigd zou moeten worden niet alleen maar rechtdoor te lopen maar ook eens over te steken is onnodig en betuttelend.	In het voorlopig ontwerp is er een balans is gezocht tussen enerzijds het behoud van de leilindestructuur als begeleidend element in de Hoofdstraat en anderzijds een grotere openheid waarbij de leilindes een minder dominant en rigide element vormen in de Hoofdstraat en er tegelijkertijd meer openheid ontstaat. De stelling dat het grootste gedeelte van de gevels lelijk is, wordt door de gemeente niet gedeeld.
Over lelijkheid gesproken tenslotte: besteedde in zijn presentatie aandacht aan de enorme hoeveelheid door de winkeliers uitgestalde spullen, die het straatbeeld ernstig verstoren. In het nieuwe plan is met nota bene 1,60 meter uitstalruimte gerekend. Dat vinden wij ongewenst. Door dit te beperken komt ruimte vrij, daar profiteert de voetganger van - en daarmee de winkelier. Ook kan dan wellicht meer ontsleend worden, zie ook nog hieronder.	Bij de inrichting van de Hoofdstraat spelen verschillende belangen. De gemeente vindt het proportioneel en passend bij de inrichting net als in de bestaande situatie ook ruimte te behouden voor de uitstalling van goederen en of het creëren van een klein terrasje of zitje.
De fatbike. wees de gemeente er maanden geleden op, dat de gemeente Enschede de beweegruimte voor dit vervoermiddel wilde inperken. Afgelopen week werden de maatregelen daar een feit. Waarom zouden we dit niet ook hier doen? Enschede zal graag haar kennis en ervaring delen. Het zou onze gemeente vooruit helpen en sieren en andere gemeenten stimuleren hetzelfde te doen, zoals het hele plan, als het werkelijk toekomstbestendig wordt, zal doen.	Het fatbike-verbod in Enschede is op basis van de APV en niet handhaafbaar door de politie. Het gebruikte verkeersbord is RVV niet wettelijk toepasbaar en heeft geen enkele betekenis. De afweging is daarom politiek en handhaafbaar alleen door boetes op basis van de APV. De Hoofdstraat wordt ingericht als een voetgangerszone waar fietsers te gast zijn. Het is niet mogelijk alleen fatbikes te verbieden. We houden landelijke ontwikkelingen in de gaten.
Nadrukkelijk willen wij bepleiten, <i>toekomstbestendigheid</i> onlosmakelijk met het plan te verbinden. In het ontwerp is al veel gedaan, maar kan, denken wij, nog meer. Het juiste groen, in <i>zo groot mogelijk volume</i> (boomkruinen en lagere begroeiing) zal verkoelend werken, de biodiversiteit helpen repareren, CO2 opnemen en ook de waterdorlatendheid van de bodem verbeteren. Wij vragen ons overigens af of de waterdoorlatendheid door ontsteking in het huidige ontwerp voldoende is. Ons inziens zou hier meer moeten gebeuren. Het besef van de dubbele crisis (klimaat en natuur) spreekt onvoldoende uit het plan, terwijl het ontwerp er wel degelijk rekening mee houdt. De beleidsstukken die voor het plan het bindende kader geven zijn op dit punt duidelijk genoeg. De omgevingsvisie zegt: Het is nauwelijks te bevatten hoe we zullen moeten veranderen om het leven in onze gemeente echt toekomstbestendig te maken. Werken vanuit die urgentie gaat bij uitstek samen met de wens, het dorpscentrum aantrekkelijk te maken. Toekomstbestendigheid dient, kortom, in het plan gewaarborgd te worden. Daarnaast moet communicatie het nodige werk doen. Een goede zaak is prachtig om uit te dragen. Ter inspiratie, om kennis te vergroten en als aanbeveling voor onze gemeente.	In het voorlopig ontwerp is er op verschillende manieren aandacht gegeven aan de toepassing van groen. Allereerst wordt de bestaande leilindestructuur van noord naar zuid als begeleidend element in stand gehouden. Wel worden er lindes tussenuit gehaald zodat er meer openheid ontstaat en de leilindes minder rigide en bepalend zijn. Daarnaast worden er groenvakken met bomen, bloemen en beplanting aangebracht in de voetgangersgebieden. Tenslotte worden er op de pleinen bomen toegevoegd waarbij de insteek is dat elk plein zijn eigen karakter krijgt. Verder zal er in de uitwerking aandacht zijn voor voldoende ruimte rondom de bomen. Op de plekken van groenvakken wordt er ontsleend. Daarnaast zullen wij de groenvakken zo inrichten dat het water hier op natuurlijke wijze naar toe kan. Met de toevoeging van bomen op de pleinen en in het voetgangersgebied, wordt de hittestress tegengegaan en gezorgd voor schaduw in het hele plangebied. Bij de uitwerking van de groenvakken: bloemen, struiken en bomen zal tevens rekening worden gehouden met de toepassing van inheems beplanting en het creëren van voldoende variatie zodat de biodiversiteit zoveel mogelijk wordt versterkt.
vroeg herhaaldelijk aandacht voor het afwegen van inbreng: dient deze enig eigenbelang, of het algemeen belang. De afweging zou leidend moeten zijn in alle gevallen. Op sommige punten kunnen wij ons niet aan de indruk onttrekken, dat argumenten worden geopperd om andere te maskeren. De in de loop van de tijd genoemde bezwaren tegen bomen zijn daar een goed voorbeeld van. Hoe dan ook moet voorkomen worden, dat wat simpelweg noodzakelijk is om het dorpscentrum toekomstbestendig te maken, gefrustreerd wordt.	Bij de inrichting van de Hoofdstraat spelen er verschillende belangen. De gemeente probeert hier een goede afweging in te maken. Met dit reactieformulier geven wij aan hoe met de inbreng vanuit verschillende partijen wordt omgegaan.
is ingenomen met de plaats die de fietser is toebedeeld in het concept-voorlopig ontwerp voor de herinrichting van de Hoofdstraat in Epe.	Dat is goed om te horen.
Behalve aan de noordzijde (thv VVV-kantoor) vraagt ook de zuidzijde om een fietsenstalling.	In de uitwerking van het voorlopig ontwerp zijn inderdaad extra fietsenstallingen meegenomen. In de nabijheid van alle ondernemingen in het plangebied komen ruimte en voorzieningen om de fiets te stallen. Op drie strategische plekken (noord, oost en zuid) in het kernwinkelgebied komen grotere fietsenstallingen met voorzieningen. Er zal gebruik gemaakt worden van fietsnietjes.
Houd bij het plaatsen van elementen als bomen, bloemperken en straatmeubilair rekening met de breedte van (het toenemende aantal) driewielers.	Dit zal meegenomen worden in de verdere uitwerking.
Vermijd hoogteverschillen in de bestrating in de vorm van randjes en richeltjes (zoals de rand langs het huidige 'eiland' op de Markt en het gootje in de het midden van de Dorpsstraat in Vaassen); functievoerschillen kunnen in de bestrating ook tot uitdrukking worden gebracht door verschil in materiaalgebruik of kleuraccenten.	Dit zal meegenomen worden in de verdere uitwerking.

Het knooppuntenbord dient te worden verplaatst van hoek Beekstraat naar hoek Pastoor Somstraat, zodat fietsers zich bij evenementen als bijv. de braderie niet door de mensenmassa hoeven te wurmen om bij het bord te komen.	In het geval van evenementen zijn de knooppuntborden moeilijker bereikbaar. Daar wordt terecht op gewezen. Het aantal dagen dat er evenementen zijn, is echter maar beperkt. Op dagen dat er geen evenementen zijn, is het juist wenselijk dat de fiets wel in het hart van het centrum kan komen. Dit alles overwegende brengt ons tot de keus de knooppuntborden niet te verplaatsen.
Zorg voor duidelijke routeaanduidingen voor fietsers bij omleidingen ivm evenementen.	Wordt meegenomen in de betreffende aanvraag voor een evenement.
Het plaatsen van fietsnietjes graag in overleg met Fietzersbond Epe.	Dit zal meegenomen worden in de verdere uitwerking.